

Til samtlige kommuner og regioner

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017-1763

Doknr.
461790

Dato
27-04-2017

Orientering om ændringer af valglovgivningen pr. 1. juli 2017

Ved dette brev orienteres kommunerne og regionerne om de ændringer af valglovene, der træder i kraft den 1. juli 2017.

Ændringerne følger af lov nr. 175 af 21. februar 2017 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, lov om kommunale og regionale valg, lov om offentlige veje m.v. og lov om private fællesveje (Hjælp til stemmeafgivning, valgret til Europa-Parlamentsvalg m.v. for personer med midlertidigt ophold i andre dele af riget, folkeafstemninger i henhold til særlig lov, op-hængningstidspunkt for valgplakater m.v.).

Ændringerne er indarbejdet i en ny lovbekendtgørelse af folketingsvalgloven, se [lovbekendtgørelse nr. 392 af 26. april 2017](#), og en ny lovbekendtgørelse af den kommunale og regionale valglov, se [lovbekendtgørelse nr. 391 af 26. april 2017](#).

Det bemærkes, at ændringerne i lov nr. 1742 af 22. december 2015 om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, lov om kommunale og regionale valg og lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (Anmeldelse af kandidatlistor, afskaffelse af pligt til opstilling til kommunale og regionale valg, åbningstid på valgdagen, frister for brevstemmeafgivning m.v.), der trådte i kraft den 1. april 2016, ligeledes er indarbejdet i den nye lovbekendtgørelse af den kommunale og regionale valglov. For en nærmere beskrivelse af disse ændringer henvises til det daværende Social- og Indenrigsministeriums brev af 17. maj 2016 til Statsforvaltningen og samtlige kommuner og regioner.

Endvidere er ændringerne i lov nr. 381 af 27. april 2016 om ændring af lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Valgret til personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne) indarbejdet i den nye lovbekendtgørelse af den kommunale og regionale valglov. Ændringerne trådte i kraft den 1. juli 2016.

1. Ændringernes baggrund og formål

Lovændringerne pr. 1. juli 2017 (lov nr. 175 af 21. februar 2017) udmønter bl.a. beslutningsforslag nr. B 32 om hjælp til stemmeafgivningen m.v. fra folketingsåret 2015-2016, som regeringen har støttet.

Lovændringerne har til formål:

- at forbedre forholdene for vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen, dels således at vælgere, der har behov for hjælp til stemmeafgivningen,

fremover selv kan bestemme, om hjælp til stemmeafgivningen alene skal ydes af en af vælgeren personligt udpeget hjælper, dvs. uden at der tillige skal medvirke en myndighedsperson, og dels således at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at der skal stilles hjælpemidler til rådighed ved stemmeafgivningen,

- at give valgret til Europa-Parlamentet og folkeafstemninger, der ikke afholdes på Færøerne og i Grønland, for personer, som midlertidigt tager ophold på Færøerne eller i Grønland,
- at lade folketingsvalglovens regler om folkeafstemninger gælde med de fornødne tilpasninger for folkeafstemninger udskrevet i henhold til særlig lov,
- at ændre reglerne for begyndelsestidspunktet for ophængning af valgplakater og angivelse af kontaktoplysninger på valgplakater,
- at tydeliggøre, at kommunerne og regionerne kan lade valgmateriale anvende til forskning og statistik og i givet fald vente med at tilintetgøre valg materialet, og
- at foretage en redaktionel ændring vedrørende kommunalbestyrelsens mulighed for at fastsætte en senere frist end den lovfastsatte ved ansøgning om at brevstemme i eget hjem.

Nedenfor er de væsentligste ændringer af betydning for kommunerne og regionerne beskrevet nærmere. Ændringerne beskrevet i afsnit 2-5 vedrører alle valgtyper. Ændringerne beskrevet i afsnit 6 vedrører alene folkeafstemninger udskrevet i henhold til særlig lov, og ændringerne beskrevet i afsnit 7 vedrører alene folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg.

De anførte ændringer vil blive nærmere beskrevet i de relevante vejledninger, herunder i den kommende vejledning til de kommunale og regionale valg tirsdag den 21. november 2017.

2. Ændrede regler om personlig bistand og hjælpemidler ved stemmeafgivningen

2.1. Hjælp til stemmeafgivningen

Vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen får ændrede muligheder for at få hjælp til stemmeafgivningen på valgdagen og ved brevstemmeafgivningen både ved personlig bistand og ved brug af hjælpemidler, der stilles til rådighed ved stemmeafgivningen.

Der henvises til folketingsvalglovens § 49, stk. 1, 2. pkt., og § 61, stk. 4, 2. pkt.,¹ og den kommunale og regionale valglovs § 55, stk. 1, 2. pkt., og § 67, stk. 4, 2. pkt.²

Det bemærkes, at lovændringerne om hjælp til stemmeafgivningen også gælder folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg, da folketingsvalglovens regler om stemmeafgivning på valgdagen henholdsvis brevstemmeafgivning også finder anvendelse ved folkeafstemninger, jf. folketingsvalglovens § 99, stk. 1, og § 100, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, og § 26, stk. 1.

2.1.1. Personlig bistand ved stemmeafgivningen

Vælgere med behov for hjælp til stemmeafgivningen får fra den 1. juli 2017 mulighed for at vælge, at personlig bistand til stemmeafgivningen, herunder brevstemmeafgivningen, alene skal ydes af en person, der er udpeget af vælgeren selv, dvs. uden at der tillige skal medvirke en myndighedsperson (en valgstyrrer, tilforordnet vælger eller stemmemodtager).

¹ Se ændringslovens § 1, nr. 3 og 12.

² Se ændringslovens § 3, nr. 1 og 10.

Vælgeren vil således fremover have mulighed for at vælge, at personlig bistand til stemmeafgivningen ydes enten som hidtil af to myndighedspersoner (ved brevstemmeafgivningen af en/to myndighedspersoner) eller af en myndighedsperson og en personligt udpeget hjælper eller som noget nyt alene af en personligt udpeget hjælper.

Det er en betingelse for, at hjælpen kan ydes alene af en personligt udpeget hjælper, at vælgeren over for en valgstyrelse, tilfornordnet vælger eller stemmemodtager udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske om alene at få hjælp af en personligt udpeget hjælper, og at vælgerens ønske er begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Udtrykket "umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse" omfatter funktionsnedsættelser, som valgstyrelserne, de tilfornordnede vælgere og brevstemmemodtagerne umiddelbart kan se eller konstatere, f.eks. brækkede lemmer, brug af kørestol eller krykkestokke, eller brug af mobilitystok eller førerhund og lignende.

Det omfatter også funktionsnedsættelser som ikke umiddelbart er synlige, men som vælgeren kan dokumentere, f.eks. i form af et ledsagerkort eller parkeringskort udstedt af Danske Handicaporganisationer, en lægeerklæring eller en erklæring eller attest udstedt af en offentlig myndighed. Det er valgstyrelsen, den tilfornordnede vælger eller stemmemodtageren, der vurderer, om hjælpen kan ydes alene af en personligt udpeget hjælper

Der henvises til folketingsvalglovens § 49, stk. 2, 3. pkt., og § 61, stk. 4, 4. pkt.,³ og den kommunale og regionale valglovs § 55, stk. 2, 3. pkt., og § 67, stk. 4, 4. pkt.⁴

2.1.2. Hjælpemidler ved stemmeafgivningen

Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen på afstemningsdagen henholdsvis brevstemmeafgivningen.

Kommunalbestyrelsen kan således forpligtes til at stille hjælpemidler til rådighed ved stemmeafgivningen på valgdagen. Kommunalbestyrelsen og de øvrige myndigheder og stemmemodtagere, der varetager brevstemmeafgivningen, kan ligeledes forpligtes til at stille hjælpemidler til rådighed ved brevstemmeafgivningen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er ved at udarbejde en bekendtgørelse om, hvilke hjælpemidler der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen og brevstemmeafgivningen. Bekendtgørelsen vil træde i kraft i efteråret 2017 forud for de kommunale og regionale valg tirsdag den 21. november 2017.

Der henvises til folketingsvalglovens § 49, stk. 5, og 63, 2. pkt.,⁵ og den kommunale og regionale valglovs § 55, stk. 5, og § 69, 2. pkt.⁶

3. Ændring af frist for ansøgning om brevstemmeafgivning i eget hjem

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte en senere frist for ansøgning om brevstemmeafgivning i eget hjem end den frist, der følger af folketingsvalgloven og den kommunale og regionale valglov.

³ Se ændringslovens § 1, nr. 6 og 13.

⁴ Se ændringslovens § 3, nr. 4 og 11.

⁵ Se ændringslovens § 1, nr. 8 og 17.

⁶ Se ændringslovens § 3, nr. 6 og 15.

Den seneste frist for at ansøge om at brevstemme i eget hjem, som kommunalbestyrelsen kan fastsætte, ændres fra næstsidste til tredjesidste søgnedag før valgdagen ved folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg.

Der henvises til folketingsvalglovens § 54, stk. 4, 4. pkt.,⁷ der også gælder for folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg, jf. folketingsvalglovens § 100, stk. 1, og Europa-Parlamentsvalglovens § 26, stk. 1.

Ved kommunale og regionale valg ændres fristen fra lørdag til fredag før valgdagen.

Der henvises til den kommunale og regionale valglovs § 60, stk. 4, 3. pkt.⁸

Den seneste frist, som kommunalbestyrelsen kan fastsætte for ansøgning om brevstemmeafgivning i eget hjem, er således den sidste dag, hvor det i Danmark er muligt at brevstemme.

4. Regler om anvendelse af valgmateriale til forskning og statistik og tilintetgørelse af valgmateriale

Med lovændringen tydeliggøres det, at valgmateriale fra folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg, folkeafstemninger samt kommunale og regionale valg kan anvendes til forskning og statistik i overensstemmelse med persondataloven. Valgmaterialet skal tilintetgøres, når materialet ikke længere er nødvendigt til dette formål. Dette gælder dog ikke valgbogen og afstemningsbogen, der fortsat skal opbevares efter reglerne i arkivlovgivningen.

Der henvises til folketingsvalglovens § 104, stk. 4,⁹ der gælder for valgmateriale ved folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 44. Der henvises endvidere til den kommunale og regionale valglovs § 106, stk. 4.¹⁰

5. Ændrede regler for fristen for ophængning af valgplakater m.v.

Fristen for, hvornår valgplakater i forbindelse med folketingsvalg, kommunale og regionale valg, Europa-Parlamentsvalg, folkeafstemninger og andre valg, der holdes på offentligt grundlag, tidligst må hænges op, ændres fra døgnets begyndelse til kl. 12.00 den 4. lørdag før valgdagen.

Der henvises til lov om offentlige veje m.v. § 84, stk. 1, 1. pkt.,¹¹ og lov om private fællesveje § 66 a, stk. 1, 1. pkt.¹²

I forbindelse med folketingsvalg, der udskrives med en kortere frist end 4 lørdage før valgdagen, må der dog først ophænges valgplakater, når folketingsvalget er udskrevet. Dette vil i praksis sige fra statsministerens offentliggørelse af, at der udskrives valg til Folketinget.

Der henvises til lov om offentlige veje m.v. § 84, stk. 1, 2. pkt.,¹³ og lov om private fællesveje § 66 a, stk. 1, 2. pkt.¹⁴

Valgplakater skal foruden at forsynes med oplysninger om den fysiske eller juridiske person, der har iværksat ophængningen af valgplakaten, forsynes med oplysninger

⁷ Se ændringslovens § 1, nr. 11.

⁸ Se ændringslovens § 3, nr. 9.

⁹ Se ændringslovens § 1, nr. 27.

¹⁰ Se ændringslovens § 3, nr. 17.

¹¹ Se ændringslovens § 4, nr. 1.

¹² Se ændringslovens § 5, nr. 1.

¹³ Se ændringslovens § 4, nr. 2.

¹⁴ Se ændringslovens § 5, nr. 2.

om en e-mailadresse på den fysiske eller juridiske person, der har iværksat ophængningen af valgplakaten, således at det for vejmyndighederne er hurtigere og lettere at kommunikere med den pågældende.

Der henvises til lov om offentlige veje m.v. § 85, stk. 1, 1. og 2. pkt.,¹⁵ og lov om private fællesveje § 66 b, stk. 1, 1. og 2. pkt.¹⁶

6. Anvendelse af folketingsvalglovens regler ved folkeafstemninger, der afholdes efter særlig lov, herunder vejledende folkeafstemninger

Folketingsvalglovens kapitel 12 om folkeafstemninger gælder alene for grundlovs-umiddelbare folkeafstemninger, dvs. folkeafstemninger, der afholdes direkte som følge af bestemmelser herom i grundloven.

Med lovændringen udvides folketingsvalglovens regler i §§ 96-103 samt § 95, stk. 3 og 4, om folkeafstemninger til også at gælde for landsdækkende folkeafstemninger, der afholdes efter særlig lov, herunder vejledende folkeafstemninger.

Lovændringen indebærer, at enhver landsdækkende folkeafstemning skal afholdes direkte efter folketingsvalglovens regler om folkeafstemninger, medmindre andet følger af den særlige lov.

Der henvises til folketingsvalglovens § 94, 2. pkt.¹⁷

7. Valgret til folkeafstemninger og Europa-Parlamentet for personer, der har bopæl på Færøerne eller i Grønland

Med lovændringen præciseres det i folketingsvalgloven, at personer, der har fast bopæl i de dele af riget, hvor folkeafstemningen ikke afholdes, ikke har valgret til folkeafstemningen. Der henvises til folketingsvalglovens § 96, stk. 1, 2. pkt.¹⁸

Det betyder, at personer med dansk indfødsret, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, og som har valgret til Folketinget på Færøerne eller i Grønland, ikke alene i kraft af valgretten til Folketinget har valgret til folkeafstemninger, der ikke afholdes på Færøerne eller i Grønland.

Personer med dansk indfødsret, der udrejser af Danmark og tager ophold på Færøerne eller i Grønland, men som anses for at have fast bopæl i Danmark, kan dog opnå valgret til folkeafstemninger, der ikke afholdes på Færøerne eller i Grønland.

Lovændringen betyder endvidere, at visse personer, der har dansk indfødsret, og som midlertidigt opholder sig på Færøerne eller i Grønland, efter anmodning kan opnå valgret til Europa-Parlamentet, hvis de opfylder en af betingelserne for at blive anset for at have fast bopæl i Danmark. Der henvises til Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 2.¹⁹

Betingelserne for, hvornår man anses for at have fast bopæl i Danmark, er de samme som dem, der gælder for optagelse af udlandsdanskere på folketingsvalglisten, jf. folketingsvalglovens § 2. Der henvises til folketingsvalglovens § 96 a²⁰ og Europa-Parlamentsvalglovens § 3 a.²¹

¹⁵ Se ændringslovens § 4, nr. 3.

¹⁶ Se ændringslovens § 5, nr. 3.

¹⁷ Se ændringslovens § 1, nr. 19.

¹⁸ Se ændringslovens § 1, nr. 21.

¹⁹ Se ændringslovens § 2, nr. 1.

²⁰ Se ændringslovens § 1, nr. 24.

²¹ Se ændringslovens § 2, nr. 2.

Personer, der anses for at have bevaret fast bopæl i Danmark under midlertidigt ophold på Færøerne eller i Grønland, optages efter anmodning på en særlig valgliste i Københavns Kommune, hvortil ansøgningen skal indgives. Der skal træffes afgørelse om optagelse på valglisten senest på 7.-dagen før valgdagen. Der henvises til folketingsvalglovens § 96 b, stk. 1,²² og Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 1.²³

Det er Valgnævnet, der træffer afgørelse om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i de tilfælde, hvor vælgeren har haft ophold på Færøerne eller i Grønland i mere end 4 år, eller hvis der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt vælgeren opfylder betingelserne for valgret. Der henvises til folketingsvalglovens § 17, stk. 1, nr. 2 og 3,²⁴ og § 96 b, stk. 2,²⁵ og Europa-Parlamentsvalglovens § 14 b, stk. 2.²⁶

8. Mere information

For nærmere oplysninger om baggrunden for og betydningen af lovændringerne kan henvises til bemærkningerne til lovforslaget (L 9, FT 2016-17):

http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20161/lovforslag/L9/20161_L9_som_fremsat.pdf.

Eventuelle spørgsmål til dette orienteringsbrev kan rettes til Økonomi- og Indenrigsministeriets valgenhed på valg@oim.dk.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent

²² Se ændringslovens § 1, nr. 24.

²³ Se ændringslovens § 2, nr. 6.

²⁴ Se ændringslovens § 1, nr. 1.

²⁵ Se ændringslovens § 1, nr. 24.

²⁶ Se ændringslovens § 2, nr. 6.